СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 229. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 21-го листопаду 1945. No. 229. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, November 21, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ПРЕДКЛАДАЄ ПЛЯН ЗАГАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВЛЯ

Перший в історії Злучених Держав плян загального забезпечення здоровля предложив президент Труман в конґресі як законопроект. Труман згори впевнив конґрес, що це не є ніякий „плян соціялізації медицини", лише поширення суспільного забеспечення на широкі кола населення. Плян обіймає будову шпиталів федеральним коштом, поширення теперішних засобів медичної стейтової й федеральної та мунісипальної допомоги, поміч при вишколі фахових медичних сил і оплату наперед медичних коштів в такий спосіб, що має бути наложена додаткова оплата по 4 відсотки до теперішнього суспільного знбеспечення („сошел секюриті") від таких платень, що не перевищають $3,600 на рік. За таку премію забеспечена людина дісталаб не лише всяку медичну поміч і шпитальну опіку вчасі недуги, але теж дісталаб заплату за час, втрачений вчасі безробіття через недугу.

Цей плян у формі законопроекту зголосили у сенаті сенатори Ваґнер і Морей, а в палаті конґресмен Джан Динґел. Вони зажадали, щоб конґрес почав дискусію над цим законопроектом негайно.

ЮНІЯ АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДОМАГАЄТЬСЯ СУДУ НАД ПІДВИШКОЮ ПЛАТЕНЬ.

Юнія автомобілевих робітників в Дітройті предложила Дженерал Моторс Корпорації плян вирішення спору над підвишкою платні дорогою арбітрації, даючи підприємству 24 години часу на відповідь. Засадничо юнія домагається дальше підвишки на 30%, але здається на рішення мирового суду. Домагання юнії має бути відповіддю на домагання автомобілевих підприємців, щоб уряд вирішив питання про відповідальність юнії.

Мировий суд мав би складатися з трьох осіб, а це одного чоловіка від юнії, одного від підприємства, а вони оба малиб вибрати третого на предсідника. Такий суд, на підставі домагання юнії, мав би доступ до ділових книжок підприємців і юнії. Рішення суду малоб бути кінцеве й обовязуюче обі сторони.

СЕКРЕТАР ФОРЕСТАЛ ДОМАГАЄТЬСЯ СТУДІЙ НАД ЗЛУКОЮ БОЄВИХ СИЛ.

У промові в Економічнім Клюбі в Дітройті секретар маринарки Джеймс Форестал вийшов з пропозицією, щоб покликати до життя громадянську комісію під проводом Бернарда М. Бейрука для студій над пляном злуки департаменту війни й фльоти в один департамент краєвої оборони. Він дає такій комісії до 1. липня 1946 року час на студії і на приготування звіту.

1,200,000 БЕЗРОБІТНИХ ПОБИРАЄ ПЛАТНЮ.

Рада Суспільного Забезпечення у Вашинґтоні виявила, що впродовж останніх шістьох тижнів менше ніж по 200,000 осіб зголошувалося тижнево по платню для безробітних. Тепер дістають платню з нагоди безробіття около 1,200,000 осіб.

ЖІНКИ ДОРІКАЮТЬ, ЩО РОБОТА Є ЛИШЕ ДЛЯ МУЖЧИН.

Інспектори, які переводять допити в імени федеральної служби праці в Атланта, Коломбус і Трентоні, завважали, що жінки нарікають на підприємців, що вони тепер вже цілком відкинули жінок, а вивісили вивіску, що приймають лише мужчин і то за нижчу платню ніж вчасі війни. Жінки голосяться тепер за виплату обеспечення на час безробіття. Три четвертини з них пишуть, що вони зароблялн по $40 тижнево. Тепер уже нема робіт, які давалиб їм таку платню. У Трентоні більша половина підприємств платила жінкам по $60 тижнево, з них 95% платять тепер далеко менше, а 2 підприємства між 3 платять навіть менше ніж $40. Інспектори переконуються, що багато людей, особливо жінок, ішли до праці вчасі війни тому, що діставали добру платню. Тепер багато з них не дісталиб навіть половини цього, тому вони не йдуть до роботи.

НАФТОВІ РУРИ ПОЗБАВЛЯЮТЬ РОБОТИ ПОНАД ДВА МІЛІОНИ РОБІТНИКІВ.

Назріває конфлікт за продаж нафтових рур, знаних під іменем „Биґ Інч" („Великий Цаль"). Урядова комісія, яка досліджує нафтові багатства звідомляє з Вашинґтону, що покладення рур для достави нафти вчасі війни з Тексасу в околицю Ню Йорку — коштувало уряд $138,000,000. Ці проводи хоче купити тепер підприємство Тексас Ойл. Представники майнерських і залізничних підприємств заявили спротив проти цього. Вони твердять, що ці проводи позбавлять праці 2,500,000 залізничих і майнерських робітників.

Українська пісня по радіо під американською окупацією

У листі до своєї жінки пише урядник УНРРА Волтер Лі Шепард Мол. з американської окупаційної зони в Европі, що в неділю, 11. листопаду між год. 3—3:30 сполудня з радіової стації KOFA, яка остає під зарядом американської окупаційної армії, співав український хор із великим успіхом. Знимки з цього хору будуть незабаром прислані до бюра Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, звідки передано цю новинку редакції нашої ґазети.

АМЕРИКАНЦІ НЕУКРАЇНСЬКОГО РОДУ ВПИСУЮТЬСЯ В ЧЛЕНИ З. У. А. ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Мати урядовця УНРРА, пані Волтер Лі Щепард, якої син є урядовцем УНРРА в американській окупаційній смузі в Австрії і працює серед українських біженців, а також і його дружина пані Волтер Лі Шепард Мол., так перенялися долею українських біженців в Европі, що самі зголосилися в члени Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, щоб працювати для ратунку українських жертв війни. Вони від себе вислали листи до директора УНРРА Г. Лімена та різних державних установ, як про це звідомляють „Свободу" з Філядельфії.

РУЗВЕЛТ ПЕРЕДБАЧУВАВ ВІЙНУ З ЯПОНІЄЮ 14 МІСЯЦІВ ПЕРЕД НАПАДОМ

Вчасі переслухання в конґресовій комісії для слідства в справі Перл Гарбору зізнавав у понеділок 19. листопаду адмірал Джеймс О. Ричардсон, який був командантом американської фльоти на Пасифіку в 1940 р. Він заявив, що вчасі перекуски в Білім Домі 8. жовтня 1940 р., він звертав увагу президента Рузвелта, що не можна лишати в Перл Гарборі неприготовану фльоту. На це мав сказати Рузвелт, що Злучені Держави не підуть до війни проти Японії навіть, як би вона напала на Филипини. Ця розмова відбулася 14 місяців перед нападом японців на Перл Гарбор. Тоді також президент Рузвелт сказав, що японці з часом мусять зробити якийсь мильний крок, і щойно тоді, скорше, чи пізніше, Злучені Держави підуть до війни.

Швеція попирає Організацію Обєднаних Держав, але проти міжнародних бльоків

Невтральна Швеція, що досі не входить в склад Орґанізації Обєднаних Держав, думає вступити до неї з початком нового року. І не тільки хоче стати її членом, але покладає на цю орґанізацію усю надію. Стоючи на тому становищі, коли іде про замирення світа, а зокрема Европи, вона заявляється рівночасно проти творення ґеоґрафічних бльоків чи коаліцій. Таке заявив Оестен Унден, шведський міністер заграничних справ. Він каже, що Швеція не вважає розумним ділом творення т. зв. західного бльоку. Вона за світову співпрацю без творення бльоків. З тої самої причини Швеція є теж проти творення Нордійського чи Скандинавського Бльоку, хоч до війни постійно співпрацювала з Данією, Норвеґією та Фінляндією. Унден теж заявив, що відносини між Швецією та Советами дуже добрі, не зважаючи на те, що советська преса і советське радіо тут і там критикують Швецію.

ВТІКАЮТЬ З БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ

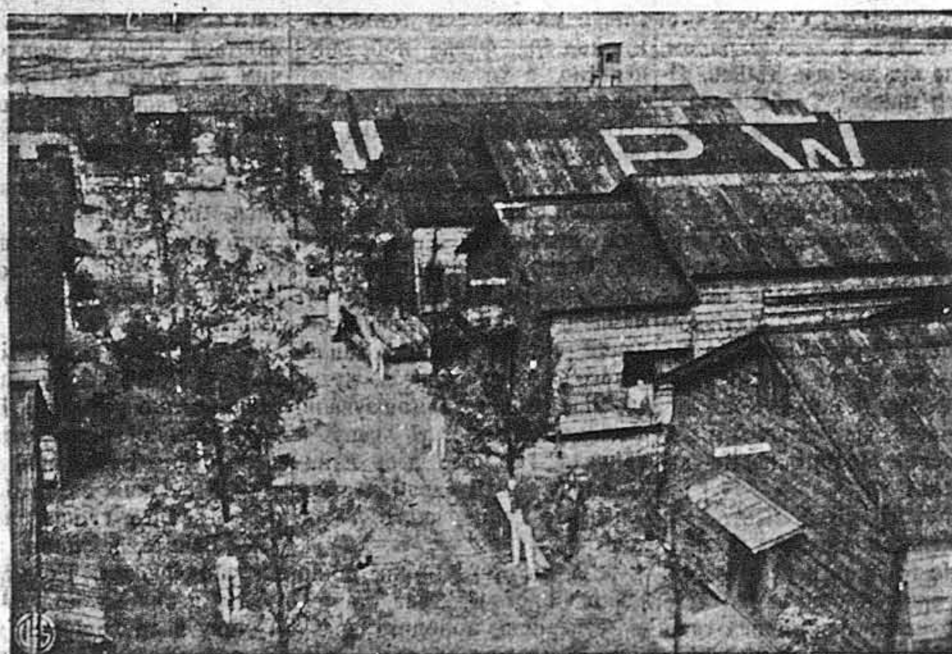
Таке пишуть американські кореспонденти про бездомних жидів, головно тих, що походять з Польщі. Кажуть, що їхне положення в Німеччині знов погіршилось, особливо в тій зоні, що є під британійською владою.

ВІТЧИЗНЯНИЙ ФРОНТ „ПЕРЕМІГ" ПРИ ВИБОРАХ В БОЛГАРІЇ

Московське радіо, опираючись на тому, що подало Болгарське Інформаційне Бюро, розголошує, що при виборах в Болгарії відніс велику перемогу „Вітчизняний Фронт" та що голосувало багато людей; в самій Софії й околиці до 90% голосів впало на лісту Фронту. Знов з Лондону звідомляють, що цей Фронт одержав 88% усіх голосів. Це є перемога комуністів у виборах, що відбулись в Болгарії на такий лад, як відбувались вибори у всіх інших краях під советською окупацією.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ КІНЕЦЬ РОЗПРАВИ ПРОТИ ЯМАШІТИ

Суд, що веде розправу проти японського ґенерала Томоюкі Ямашіти як воєнного злочинця, відмовив обороні зголосити внесення, щоби видати вирок, що Ямашіта невинний, ні теж не дозволив на проволоку в цілях оборони. Прокуратор твердить, що командант є відповідальний за поведення війська, що є під його командою. Знов оборона каже, що прокуратор не доказав ні в одному випадку, що Ямашіта давав приказ японським воякам поповнювати злочини.

ТІ САМІ ТАБОРИ, АЛЕ В ІНШОМУ СТАНІ!—Перед нами японські табори, недалеко Токія, в яких недавно тому жили американські воєнні полонені. Тепер там живуть японці, що їх заарештувала американська влада, та які мають стати перед суд. Та яка різниця! Давніше ті табори були звичайною стайнею, а тепер усе вичищене й гиґієнічне, а японці дістають здорову поживу та мають лікарську опіку. Значить, що не так, як було давніше з американськими полоненими!

СОВЄТИ ПРИЧИНОЮ РОЗРУХІВ В ІРАНІ — КАЖЕ ІРАНСЬКИЙ АМБАСАДОР

Далі нема спокою в іранськім Азербейджені, де перебувають советські війська ще з 1941 року. Центральний уряд пробує вислати з Тегерану військо на привернення спокою, але не певний, чи советська окупаційна влада його допустить. З цього, що каже про ці розрухи іранський амбасадор в Вашинґтоні, Гусейн Аля, виходилоб, що все це не є ніяким справжнім сепаратистичним рухом, а є цілком певно заранжоване Москвою. Амбасадор сказав це в департаменті стейту, будучи принятим перший раз секретарем стейту Бирнсом. Секретар стейту приняв це до відома, але запитуваний кореспондентами, не дав від себе ніякого ближчого пояснення.

НІЯКА НІСПОДІВАНКА ДЛЯ ВАШИНҐТОНУ.

„Революція" в північно-західнім Ірані, чи розрухи в Ірані взагалі, не були й не є для Вашинґтону якоюсь спеціяльною новістю. Там цього сподівалися від часу, як Совети зажадали від іранського уряду спеціяльних нафтових концесій, а уряд на те не погодився. „Революція" відбувається в тій території, де властиво нема ніякого американського війська, хоч через неї перевожено американське воєнне знаряддя і харчі до Росії, що заважили там на советській перемозі.

ПОВИННІБ ПОШАНУВАТИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

З днем 2. березня повинніб вийти з Ірану всі советські війська. А теж й інших Аліянтів. В Теґерані підписали Рузвелт, Чорчил та Сталін декларацію, якою зобовязались шанувати територіяльну суверенність та незалежність Ірану. Та, як відомо, всі ці потуги намагаються дістати в Ірані нафтові концесії. Іран наразі відмовляє тих концесії. Совети одначе вперто їх домагаються. Це довело до урядової кризи. Новий іранський уряд, діставши попертя від Британії та Злучених Держав, теж оперся домаганням Советів.

ВЕЛИКА ПОЛІТИЧНА КРІЗА.

Так тепер пишуть політичні коментатори про те, що назріває в Ірані, де може прийти до серіозних терть між Советами з одного боку, а Анґлією та Злученими Державами з другого.

КОМУНІСТИ В ФРАНЦІЇ ПРОТИ ДЕ ҐОЛЯ.

Французькі комуністи, що є вибрані до Конституанти, намагалися всіми способами повалити ґен. де Ґоля при поновнім виборі на президента Тимчасового Уряду. Та це їм не вдалося, бо соціялісти не пішли з ними і голосували за вибір де Ґоля. Проти де Ґоля був отже тільки комуністичний бльок, але це сильний бльок, бо має 163 голоси. Кінцевий вислід голосовання був такий: 400 голосів за де Ґолем, а 163 проти. Та теж і тепер поставлено де Ґолеви вимогу, що має створити Уряд Національного Обєднання, себто такий, до якого повинні би входити теж і комуністи. Ті останні домагаються одначе сильного представництва в міністерськім кабінеті, себто таких постів, які заважують на внутрішній або заграничній політиці краю. Крім того де Ґоль мусів би якось „перепросити" комуністів за радіову промову, в якій він їх гостро критикував, закидаючи їм, що їм дорожче добро Москви ніж Франції. Соціялісти є далі за примирення з комуністами, а комуністи за те, щоб хтось інший був головою уряду, а не де Ґоль. Знов народовці-републиканці є тільки за де Ґолем, а ніким іншим. Ось така тепер ситуація. Добра вона не ворожить.

НЕ ПОПАДАЙТЕ В РОСПУКУ!

Таке каже папа Пій XII. німцям у письмі до кардинала М. Фавльгабера та інших католицьких епископів в Німеччині. Каже, що Німеччина ще дійде „до мира, основаного на правді й справедливости".

РОЗУМНЕ ПРЕДЛОЖЕННЯ.

Британійська Комісія Евершеда, що складається з представників зорґанізованого в юніях робітництва та роботодавців, а яку встановило міністерство праці, предложила такі домагання щодо бавовняної промисловости: підвищування заробітної платні впродовж цілого року, та сама платня за ту саму роботу, безоглядно на вік і пол, а теж запевнення праці.

ПОВНО ВІЙСЬКОВОГО ДОБРА.

Військові розшуки, переведені в американській зоні якими сто тисяч американськими вояками між німецьким цивільним населенням, вправді не виказали ніякого бунту, ні поготівля до революції, але зате повно американського військового добра, що якимсь способом знайшлося в руках цивільних людей. Було й дещо ножів і штилетів, але те, що впадало в очі то були американські цигаретки, військова одіж, і т. п. Не викрито теж ніякого зорганізованого „чорного ринку".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗЛОЧИНЦІ, ЩО ЇХ ЗРОДЖУЄ ЗЛОЧИННИЙ РЕЖІМ

Британський мілітарний суд в Лінебурґ, в Німеччині, видав присуд у процесі проти „бестії з Бельзен", себто проти Йозефа Крамера та його спільників, за злочини, доконувані над тими нещасними жертвами, що їх свого часу загнала націстівська влада до концентраційних таборів в Бельзен та Освенцімі.

Бестією в людськім тілі виявив себе не тільки Крамер. Такою бестією була і молода дівчина, Ірма Ґрезе, років 22, що входила між тою ґенґстерською бандою за „біляву корелеву". Бестією був і сиволосий лікар — д-р Фріц Кляйн.

Та як приглянемося ближче прізвищам засуджених, то побачимо між ними не тільки такі німецькі імена, які наведено, але й інші, зокрема словянські. Побачимо між помічниками тих бестій, наприклад поляків, не зважаючи на те, що Гітлер напав на Польщу і знищив її самостійність, а польський нарід загнав у неволю. Що більше: Побачимо навіть жидівку, матір двоє дітей, що пішла на націстівську службу і як шпигунка видавала своїх рідних в руки Ґестапо. Це щось таке, що якби не цей суд, то таки тяжко булоб повірити, щоби між того роду злочинцями міг знайтися хтось з цього жидівського народу, який націсти так по варварськи винищували і тисячами в згаданих концентраційних таборах ґазом троїли. Та, як бачимо, є навіть і такі факти. Ак як є вони, то на що вони вказують?

Як іде про злочини, то люди різних націй і країв поповнювали їх і перед появою тоталітарних режімів і диктатур в Европі. Та не були вони аж такі, про *які знаємо хочби з цеї судової розправи. Але були.* Та тут маємо до діла з чимсь іншим, з злочинами, що їх санкціонувала держава, сама влада, сам режім. І не тільки, що санкціонувала, але сама ті злочини просто запровадила і до поповнювання їх заохочувала. Що більше: Схопивши у свої руки, так сказатиб, порядну людину, що брала, наприклад участь у якійсь підпольній акції, за яку та людина повинна би бути покарана смертю згідно з націстівськими законами, націстівська влада від такої кари відступала, але під умовою, що та людина стане на юдину службу і видаватиме своїх рідних у руки Ґестапо на муки і смерть. Те саме, як легко догадуватися, вона і заоферувала і декому з жидів, пропонуючи теж й їм дальше життя та охорону за ціну видавання інших жидів. А саме таке було з тою жидівкою, що була на услугах Ґестапо як шпигунка. Вона, як здається, думала вратувати таким способом життя собі й своїм дітям. Отже слабу волю ось таких людей, чи що інше, використовувала влада для огиди і злочинів.

Маючи такі речі на увазі, легко зрозуміти, яким страшним нещастям були для Европи і людства такі режіми, як націстівський, що то самі помагали перетворювати людей у бестії. Націстівський режім нині знищений. Але чи він одинокий в Европі, що заохочував до найгірших злочинств, що заставляв навіть сина видавати на смерть батька чи матір і навпаки? Чи подібні злочини не є ще й нині чеснотою в большевицькім режимі?

Викликали духів і не можуть їх позбутись!

Славний німецький поет Шілер описує, як то раз чародій вийшов з дому, а його челядник, думаючи, що знає вже всі тайни майстра, викликав духи. Та як духи появилися і почали робити всілякі пакости, челядник не знав, як їх позбутись і назад загнати на другий світ. В розпуці кричав: „Не можу позбутися духів, які я самий викликав!". Та вкінці прийшов домів самий чародій-майстер і загнав духів у їхнє місце.

Таке нагадується, коли вдуматись в те, якого то клопоту наробила модерна наука собі й цілому людству, пізнавши секрет добуття атомової енерґії. Преса подає звістки про цю атомову силу від 16. липня 1945 р., тобто від коли випустили цю силу у світ в формі атомової бомби. Схвильовані державні мужі й провідники світової науки, найшли формулу, як цю силу випустити у світ, а не можуть придумати способів, як зробити її нешкідливою. Пробували наложити заборону її вживати, але вийшов клопіт: хто то може видати таку заборону цілому світови і допильнувати, щоб заборона була виконана?

Про розмір небеспеки заговорив у минулу пятницю 16. листопаду д-р Ирвинґ Ланґмюїр, фізикальний хемік і директор ляболаторій в підприємствах Дженерал Електрик, який за свої наукові праці дістав найвище світове признання, бо так звану нагороду Нобля. На спільнім засіданню американської Краєвої Академії Наук і Американського Фільософічного Товариства, уладженім в Університеті Пенсилвенія він звернув увагу на те, що атомова сила не лише страшна тому, що наприклад атомова бомба може знищити вже першого дня майбутньої світової війни 10 відсотків населення того краю, на який ворог скине бомбу; але атомова сила, як її розвіє вітер, випустить радіові проміні, які перемінять цілу землю у такий світ, в якому люди ні тварини не будуть могли рости ні існувати.

Другий референт, проф. Роберт Опенгаймер, з Каліфорнійського Інституту Технольоґії, який був головою цеї ґрупи науковців, що були заняті виробом атомової бомби в Лос Аламос, Ню Мексико, заявив на цьому зібранню, що виріб атомової бомби може тепер коштувати лише одну тисячну частину того, що коштував виріб першої бомби. Значить, коли на першу бомбу видала Америка два біліони долярів, то тепер кошти її будуть виносити лише два міліони долярів.

Науковці, між котрими на згаданім зібранню було 8 таких, що мали нагороду Нобля, перевели дискусію тому, що попереднього дня президент Злучених Держав Гері С. Труман, премієр Британії Клемент Атлі і премієр Канади В. Л. Мекензі Кінґ оприлюднили іменем своїх держав постанову, як ратувати світ перед атомовою силою. Їх рішення має значіння політичне, бо вони обмірковували цю справу зо становища політичної сили держав, а в першу чергу трьох великих потуг. Тому, що мова в комунікаті з нарад цих державників є непроста, тобто дипльоматична, вона не всякому зрозуміла і до неї додали коментарі численні практичні політики та журналісти. Щоби прийти в поміч пересічній читаючій публиці, Артур Крок, вашинґтонський кореспондент ґазети Ню Йорк Таймс, передає це рішення так, як би воно мало звучати „простою мовою". Отже він передає це рішення так:

Злучені Держави, Велика Британія, і Канада мають спеціяльні відомости про розколення атому і вони вірять, що цього не знає ніхто інший. На підставі цих відомостей вони придумали військову зброю в небувалій силі, яка може знищити природу, людину і всі людські здобутки. Прилюдна опінія натискає, щоб ці три уряди поділилися цими відомостями негайно із усіми державами, які воювали проти держав Осі в останній війні.

Згадані три потуги не вірять, що такий крок розвяже питання, привязане до винаходу атомової бомби. Може статися якраз навпаки того, що вони хотіли осягнути. Тому, наразі, ті три уряди не зрадять тайни цілому світови. Одначе атомова сила може придатися теж і для промислових та мирних цілей і в тому напрямі її треба розвивати дальше. Інші держави хочуть теж в тому напрямі працювати. До таких держав належить Совєтська Росія. Коли ті держави згодяться виміняти свої наукові винаходи з трьома великими потугами, то ці потуги пічнуть вимінювати свої тайні винаходи так скоро, як лише вдасться забеспечити світ перед винищуючою силою атому.

Отже тому ми (тобто три потуги) пропонуємо, щоб створити при Орґанізації Обєднаних Держав спеціяльну комісію, яка негайно перевелаб у життя плян уживання атомової сили для конструктивних цілей, а недопущення до уживання її для деструктивних цілей. Комісія малаб перевести цю працю постепенно і малаб довести до того, щоб усі держави згодилися передати свої тайни, а тоді комісія малаб право контролювати цілий світ, і кожну державу зокрема в тому, які нові тайні винаходи вони придумують.

Це є наша пропозиція і ми бачимо в ній одну недостачу. Цею недостачею є це, що не можна ніяк спинити людську діяльність від придумування нападів на других. Отже, як найдеться така держава, яка схоче напасти на когось і ужити атомової сили, то світова цивілізація западеться. Проти цього є лише одна рада, а це щоб всі держави обєдналися в Орґанізації Обєднаних Держав на те, щоб недопустити до війни і втримати мир. Для цієї цили треба Обєднаним Державам дати таку військову і моральну силу, щоб ніхто не відважився її спротивитися.

Але є такі держави, які цього ще не передумали якслід. Тому вони поступають односторонно і накидають іншим свою волю відповідно до своїх інтересів. Такі держави ніяк не хочуть іти на угоду з нами і не хочуть видати своїх тайних винаходів. Вони ще проголосили охоту поширяти свої території поза теперішні границі, а це є небеспекою для інших держав.

Як довго такі держави не заперестануть такої своєї політики, так довго не може бути взаємности в згаданих справах. Отже не Америка, Британія й Канада є противниками такого порозуміння, але якісь інші держави. Ті інші держави можуть змінити своє поступування і тим усунути непорозуміння.

Крок кінчить свій начерк комунікату такими словами: „Росія повинна знати, до котрої катеґорії держав вона належить".

Після урядового проголошення комунікату в справі орудування атомовою силою секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс виголосив промову у Чарлстоні, Савт Каролайна, дня 16. листопаду, а в цій промові він заявив, що американська дипльоматія не вживає атомової погрози, лише змагає до цього, щоб недопустити до перегонів у збросенню держав, бо це доведе до війни.

Після таких прилюдних заяв Західних Держав світ вижидає урядового вияснення становища совєтської Росії в цій справі.

ЧИ ДІЙСНО ДО БОГА!

Від одного з скитальців, що находиться в американській зоні в Німеччині, переслав нам американський вояк листа, в якому є статейка з повищим наголовком. Вона походить, як нам пишуть, спід пера наддніпрянського, молодого втікача, вихованка совєтської школи. Читаємо в ній таке:

* * *

Український многострадальний нарід як був так і далі є ворогом большевиків-безбожників. Таким він і надалі залишиться, хоч большевизм нищить віковічні звичаї й традиції українського народу, а з ним і віру. А навіть і цілу історію, бож властиво большевицька школа в Україні вчить, що існує тільки „одна русска історія", себто російська.

До війни, можна сказати до 1941 року, ми знали, що є один „вожд" Сталін, а „нема Бога, нема Христа". Весь час і всюди навчали: Релігія це опіюм для народу. Памятаю, скільки то церков і манастирів винищено в роках між 1930 і 1936, скільки їх перемінено в „протирелігійні музеї", особливо в роках 1934-1936. Безбожники з комуністів і комсомольців ходили як яка мара по селах і містах, днями і ночами, намовляючи людей добровільно подавати заяви на знищення церков. Тих, що одмовлялись, зустрічали з насьміхами, а то й не давали їм праці, або просто саджали до вязниці.

Наведу такий випадок:

В 1936 році в одному селі на Київщині, біля міста Сміли, люди не хотіли підписуватись за нищення церкви. Одного дня, як люди працювали на колєктиві, на полі, приїхав голова колєктиву, комуніст-безбожник. Наблизився до одної жінки і каже:

„Чого ти вчора не захотіла розписуватися? Що тобі цінніше: церква чи господарство, колєктив?"

А побачивши в жінки на шиї хрест, зірвав його та каже:

„Ви хрестоносці, ви вороги наші;"

Після цього кинув хреста жінці в лице. Вона в плач, а люди тремтять. Думають, що ще їх повбиває, бо одинокий він мав зброю при собі й нею відгрожувався. Але він уже нічого більше не сказав, але сів і відїхав.

На другий день цей безбожник, враз з другими, пішов ще раз по хатах, щоб люди розписувались. Та вже мало було таких, щоб не розписались. Всі боялись. Зрадів безбожник, що „виконав" покладане на нього завдання. Візвав людей на збори колєктиву.

Як зійшлися, звернувшись підсміхаючись до зібраних, почав говорити таке:

„Відомо, що люди темні, несвідомі, а всетаки стали остаточно визнавати, що краще збудувати „клюб" чи „конюшню" для коней ніж „церкву". Саміж знаєте, що в господарстві колєктиву дерева мало, а церква деревляна і велика. Тепер буде з неї користь, замісць, щоб стояла „облудою".

До цього ще треба додати, що десь так за пять днів приїхало в село славне НКВД і то просто до тієї жінки, що мала ту пригоду в полі з безбожником. Шукаючи в хаті нібито „зброї", перевернули все догори ногами, а потім заявили:

„Ти арештована!".

Жінка в плач і проситься, що в неї четверо дітей і всі малі й „завіщо така неправда на мене". Діти і собі в плач, бож мати в них одна, тата немає, і не пускають маму. Та енкавудисти зачали лаяти дітей, а відірвавши від них маму, загнали їх на піч, а саму маму посадили в машину „чорний ворон".

Після цього вже не бачила мати дітей, ні діти матері.

Більші два хлопчики пішли з дому „блукати манівцями без дороги". В місті Сміла забрали їх до вязниці, бо від „сонця з Кремля", як тоді казали люди, вийшов „указ", щоб судити вже і дітей від 12. років.

Маленька дівчинка та хлопчина, що залишились ходили по селі „по жебрах". Але знайшлась якась самітна жінка, а люди посовітували, щоб пішла до дітей. І вона пішла. Вона була з другого села. Була вигнана безбожниками з своєї хати ще в 1930 році. Таке в совєтському „раю" звичайна подія. Хто був колись добрим господарем, того комуністи-безбожники першого виганяли. От зимою таки прямо на сніг, а з ним і старих і дітей теж. А потім то вже знаходили для них місце, на Соловках, чи Уралі. Хоч у тих часах, про які згадую, чоловіків саджали звичайно до вязниці, або енкавудисти просто їх розстрілювали. І не можна було навіть жаліти тих людей. Памятаю, що карали навіть за те, як хто милосердився от хочби над тими дітьми, про яких згадував, як вони ходили на могилу батька, що згинув з голоду в 1933 році. Навіть треба було цуратись тих дітей, щоб через них не попасти. Тоді люди навчились не говорити, а тільки похитувати головами.

Таке воно було. Та як тільки почалася війна в 1941 році, що то її большевики називають „атечественною войною", тоді „батенько" Сталін зачав скоро — звертатись до Бога.

У нас це розуміли так, що Сталін призвав до себе московського патріярха Олексія і сказав йому:

Від нині є бог, так хай буде і церква, а ти будеш посланником від бога і як такий маєш приєднати всі православні церкви на світі під свою власть. Всі вони хай тепер проповідують, що ти і я це спасителі церкви і батьківщини від загарбників...

Та про правдивого Бога не була між ними мова, казали люди. Правдивого Бога Сталін не визнає і не визнасть. Та й „народжені без крил, літати не можуть", писав колись російський письменник, Максим Ґоркий. Так і совєтські безбожники не можуть повірити в Бога, в правдивого Бога. Вони виховані в безбожництві. Ні не дадуть дозволу на правдиву релігійну свободу. Вони тільки вхопились за „бога" (писаного малою буквою „б") для одурення світа і для своїх політичних цілей.

Ніхто собі й уявити не може, скільки лиха накоїло безбожництво в Україні. Скільки пролялось українських сліз. Скільки нещасть зазнав український нарід, не бажаючи приймати безбожництво. Та світ про це майже нічого не знає, як і взагалі мало знає, що приніс „проґресивний" Сталін Україні й тим всім народам, що мучаться в совєтському „раю". Та я те все бачив.

Тому можу говорити тільки про „прогресивного ката людства"...

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

114) (Всі права застережені)

Лісу не бракувало довкола. Два тижні Безхатний зволікав на подвіря довгі ярдів на дванацять балани. Вибирав твердше дерево, — сосни, ялини. До ліпянок не мав довіря, знов же бракувало й глини. З раня до пізної ночи дерево обтісував, сортував, гаряче липневе сонце дерево сушило. Міркував збудувати хату на три хоч невеликих кімнати — кухня, спальня і кімната денна для них обох, та може й гість якийсь колись нагодиться. А виставляти гостям на показ ліжко обоє ввжали несмачним...

Заняті щоденною роботою Безхатні забували світ, не знали, що по сусідстві діється. Довідалися, аж зайшов до них новий їх сусід, вже старший еміґрант з жінкою. Оглянувся по подвірї, хвилину цмокав. Далі обоє спрямувалися до колиби.

— Здоров, сусідо! — заговорив гість басом, простягнувши руку. — Як Бог милує? Бачу, що ви не зле тут влаштувалися!

— Чого то людина не зробить, коли захоче — привітно відказав Безхатний. — От, ще хати на зиму нема. Не зимуватимем же у цій дощаній колибі. А виж, сусідо, далеко звіси осіли? — питав, розуміючи, що сусідом може когось звати тільки справжний сусід. І не помилився.

— Та тут, з вашою рядом, ближче від дороги. Тільки, біда, запізнився! Треба було з ранньої весни братися, бодай бульби насадив би на зиму. А ви вже давно тут?

— З ранньої весни!

— Не зле загосподарювалися. Фарму добре обгородили, трохи засіяли, дерева настягали. Го, го! — з відтінком заздрости в голосі говорив сусід, — не малий видно гріш у цю фарму всадили! Коні, корову маєте, віз і плуг. А в мене нічого! Молока навіть дітям нема!

— Малих дітей маєте? — освідомилася Надія.

— Не то, щоб зовсім малих. Двоє вже старшеньких. Але двоє близнят без молока таки не обійдуться. А вашіж діти де?

— Ще будуть — усміхнувся господар.

— Який бо ти, старий! — озвалася його жінка. — Нічого не добачуєш. Молодичка зовсім на дівчинку молоденьку подібна, певне побралися недавно, а ти вже про дітей питаєш.

Надія справді виглядала дівчиною-красунею. Жіночі форми гарно розвинулися стародавними амфорами, тоненький, делікатний стан, вужчі від бедер плечі, випяті під блюзою груди, ніжне, з румянцем загару дитиняче обличча в короні буйного заплетеного в косу волосся, чудово між собою гармонізували, надавали її постаті чару й принади. Не мало десь намарудилося над її чарами саскачеванське сонце, чисте лісове повітря...

— А що там! — на докір жінки сміхом відказав старий. — Теперішні молодята зразу дітей наплодять, а далі побираються!

— Ей, от мовчав би! — картала його жінка.

— Нічого, нічого. Дай Боже жартувати! — заспокоїв її Безхатний. — А такі молодята й справді у наші часи трапляються. Нічого великого. З чим же, сусідо, до нас завитали? — запитав поважно. — Час робочий! В неділю жартуватимемо!

— От прийшов зазнайомитися, поговорити по сусідськи. Ну й спитати дещо. Ви, бачу, маєте молочну корівчину. А я бігме не маю защо купити.

— Даватимемо вам молока. Дамо й бульби пару мішків в осені, як що не маєте. Бушлів пару пшениці — висловив свою готовість Безхатний.

— А скілкиж за те бажатимете? — Бо я грошей не маю.

— Бачите, я також щойно загосподарююся. Помагатимемо один одному по сусідськи. Я стану в пригоді вам, ви мені. Обчислюватимемося по Божому. Я не буду кривдити вас, ви мене.

А все таки? — торгувався сусід.

— Так от, ми даватимемо рано й вечір по кварті молока, ну, хочаб до Різдва, а ви мені коло хати поможете. Не без того, яж кажу, щоб не дати пару мішків бульби, пшениці. Трохи свинини на свята. Скривдити вас не скривджу, будьте спокійні. Ми також жили в біді, біду знаємо! Знов же, требаж на зиму збудувати хатину й вам, помогти кіньми.

— То нехай буде!

Молоді господарі запросили сусідів на обід. Сусідка мусіла Надії помагати. Стіл винесли на двір, в колибі для чотирьох не ставало місця. Стіл застелила Надія чистим настільником, подала з молодих бурячків борщ зо сметаною, зо свіжим сиром вареники, нашвидку зварила яєць. Випили з сусідою по чарці...

— Еге, ге! — з повним ротом насилу говорив сусід. — Та ви живете зовсім по панськи... навіть чарчина ведеться! Пироги з сиром, яйця, масло, молоко! Щастить вам! Десь в сорочці ви, сусідо, родилися!

— Покищо не бідуємо!

(Дальше буде).

Американська єдність спочиває на різних культурах

Визначні американські освітні діячі все більше приходять до переконання, що американці повинні ліпше ознайомитися з культурними досягненнями всіх груп, що складають населення цеї країни. Вони цілком слушно вказують на те, що подібні знання збогачують американську культуру та поширюють єдність в країні, де є заступлені стільки різних релігій, рас та національностей. З другого боку подібні знання безперечно спричинять зменшення напруження поміж різними групами та ліпшому розвиткові демократії.

Школи та різні організації в багатьох містах, як наприклад в Спрингфилд, Масс., Мінеаполіс, Мінн., Клівленд, О. та в інших, вже від довшого часу виявляють дійсне зацікавлення культурними досягненнями окремих національних груп. Але щойно один випадок, в якому були замішані ніґерські та італійсько-американські школярі, виявив, що і в цьому місті шкільні уряди усвідомлюють вагу відповідного виховання в тій ділянці.

Згаданий випадок, що набрав прикрого вигляду забурення, викликав широкі дискусії в нюйорській пресі. В наслідок того збоку свідомих громадян та громадських і добродійних організацій почулися обвинувачення в тім, що в нюйорських школах малощо робиться для творення ліпшого порозуміння серед учнів, які походять з різних національних, релігійних та расових груп. На ті закиди відповідав д-р Джан Е. Вейд, інспектор шкіл в Ню Йорку, написавши статтю, яка була поміщена в одній з найбільших часописів в Ню Йорку. В тій статті він подав ряд інструкцій шкільним директорам та вчителям з порадами, як творити ліпше порозуміння поміж учнями з різних груп та як поборювати расові та релігійні упередження.

Чимало з тих інструкцій торкається справи культурних основ різних груп та їх вплив на розвиток і поступ в Америці. В одній інструкції, наприклад, підкреслюється, що при навчанню письменства, мистецтва, музики й інших предметів, треба звертати „особливу увагу на те, який вклад зробили окремі раси у світове письменство, мистецтво та музику, щоби в той спосіб наші діти пізнавали культурну спадщину окремих груп".

В другій інституції говориться про те, щоби заохочувати учнів „знаходити та обговорювати визначні вклади різних груп внапрямку до поліпшення, до поступу людства. Треба виразно, хоч не дуже помітно назвати ту групу, до якої належить славна особа, про яку йде мова". Це значить, коли згадуються такі імена, як Тесля, Айнштайн, чи Карнеґі, треба не „навмисне", але виразно згадати їх хорватський, жидівський чи шкотський рід.

Дальша інструкція радить „використовувати народні пісні, танці, колядки і т. п., щоб вказати на подібність расових, національних та релігійних обрядів". Вже багато років американські люди мають нагоду в різних містах бодай час від часу бачити гарні українські, грецькі, мадярські, вірменські, словацькі, литовські, шведські, еспанські та інші народні танці; чути прекрасні чеські, українські, югославські, німецькі, російські та інші народні пісні, тощо. Зрештою радиться нюйоркським школам влаштовувати в клясах „обговорення релігійних свят християнських та жидівських, що має вести до зрозуміння й взаємної пошани до релігійних вірувань всіх людей". Говориться також про потребу співпраці з релігійними організаціями всіх вірувань та світськими організаціями, які мають завданням працювати для поширення загального порозуміння та пошани".

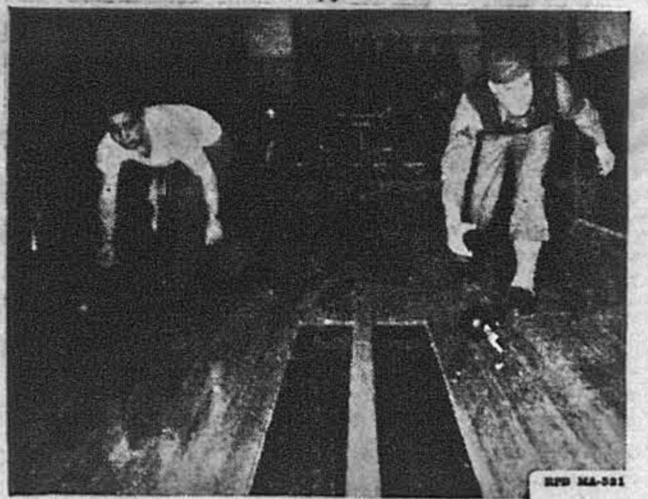
В своїй статті інспектор нюйорських шкіл вказує далі, що „з метою зближення родичів, вчителів, церковних та громадських установ для добрих, сусідських відношень, влаштовуються конференції, закладаються працівні", та що в 1943 році створено „Дорадчий Комітет для людських взаємовідносин з представників школи й громади".

Непорозуміння поміж італійсько-американськими та ніґерськими хлопцями в нюйорській школі (гай-скул) викликало дослідження, яке виявило розходження поміж теоріями та практикою, що часто трапляється. Було виявлено, що хоч програма нюйорських публичних шкіл, направлена на поліпшення людських взаємовідносин, мала успіх в деяких школах, в інших не дала бажаних наслідків, а в ще інших зовсім не примінювалася. Тоді громадянство усвідомило свою відповідальність в тій справі. Першою ознакою того була резиґнація більш ніж двадцяти членів Дорадчого Комітету для людських взаємовідносин. Закидаючи шкільній управі брак співпраці, вони утворили власний комітет та домагаються слідства, не тільки в справі неповного приміщення наміченого пляну, але також цілої адміністративної шкільної системи в Ню Йорку.

Ці та інші міри, викликані сутичкою в школі, вказують, яке велике значення приписують відповідним програмам. Багато міст потребують їх. Що сталося в Ню Йорку, вказує на те, що велика частина відповідальности за переведення подібних програм та за їх успіх лежить на самій громаді. Чільні представники якоїсь національної групи мають особливе зацікавлення в тому, щоби шкільні уряди переводили відповідні програми в школах, де вчаться їх діти. Якщо наприклад українці візьмуть на себе частину такої відповідальности — чи то особисто, чи через церкву, або яку громадську організацію — то спричиняться не тільки до того, що їх будуть ліпше знати в американській громаді, але також до єдности поміж всіма американцями. безоглядну на національне походження, віру чи расу. Для створення такої єдности скеровані всі програми міжгрупового порозуміння.

Загальна Рада — ФЛІС.

Вояки в Новій Фунляндії виказують зручність у забаві в круглі

Службові клюби забезпечують американським воякам рекреацію у кожній частині світу. На образку видно, як вояки в Новій Фунляндії використують час поза службою. Правильна армія дає нагоду воякам подорожувати, бачити світ, перебувати пригоди, дає забезпеку і нагоду до вишколу. Армія приймає зголошення від кваліфікованих цивільних людей у віці 18—34 літ життя.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Місяць Листопад.

Нема мабуть одного свідомого українця ані українки, в якої на згадку про місяць листопад не забилосьб живіше серце, не промайнулиб крізь думку ясні спомини з наших не давної минувшини. Листопад це місяць чину, це світлі дні зриву українського народу до боротьби за свої права, за свою свободу. Скільки то минулось різних подій, скільки то визначніших людей до гробу зійшло за ті довгі роки скільки то лихоліття переніс український нарід на своїх плечах, а треба правду признати, ніщо не могло затьмити листопадових днів в памяти українського народу. Місяць листопад стоїть перед нами немов огнений стовп, який провадив ізраїльтян в переході через Червоне море.

Як щороку, так і цього року українська громада в Ню Йорку відсвяткує Листопадове Свято в неділю, 25. листопада в галі св. Юрія при шестій вулиці, в годині 7-мій вечір. Це свято відбудеться заходами Обєднаного Комітету українсько-американських товариств великого Ню Йорку.

Кожний національно свідомий українець чи українка повинні своєю присутністю звеличати це свято, бо тим даємо доказ національної зрілости і патріотизму. В програму входять хор проф. Онуфрика, сольо-співи, деклямація, промови по українськи і по англійськи, а також виступи молодечого хору під проводом С. С. Василіянок.

ЗА ОБЄДНАНИЙ КОМІТЕТ:
Марія Демидчук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Геть з перевертнями! Поможіть жертвам війни.

Говорить пословиця, що за здурілими людьми горить світ немов на це, щоби їм до пекла дорогу показувати.

Народний гнів підпалив землю під ногами перекінчика, який з націоналіста на пропаґатора большевицької дурійки обернувся. Він не чує недоплаканого плачу українських біженців, а співає оди на честь свого „ясного сонечка, мудрого вождя Сталіна", який в його очах збавителем України являється. Він цитує біженцям слова Шевченка: „В Україну ідіть діти, в нашу Україну", але промовчує дальші слова: „Попід тином сиротами, а я тут загину". Нарід дивився, поки терпеть не скінчився. Одна філядельфійська дільниця справляла бенкет-ювилей в честь свого заслуженого громадянина. Перекінчик не був запрошений, одначе прийшов. Скоро тільки явився в дверях, гості встали і викинули перевертня за двері.

Це був вислів народного гніву за ширення облуди і представлення брехливих вістей про „добробут і рай на Радянській Україні". Може тепер схаменеться і схоче почути про знищення, терор, каторжні роботи, виселювання і знущання катами Москви. Може вкінці схоче повірити тисячам біженців, що не можуть „іти в Україну", бо там їх чекають тортури і смерть. Може повірить коли словам в оповіданню В. Стефаника п. з. Вона — Земля, де біженець Данило розказує Семенови, який приняв його на нічліг, про своє горе: „На вороні коні та на вози ковані я склав своїх дітей, щоби їх на наругу не лишати. Як попа з попадею скували та повезли в гори, як професора взяли в ночі Бог вість куда, а війта повісили серед села і поставили жовніра, щоби хто не поховав, то я відрікся землі та й кров свою поклав на ковані вози, щоби ніхто її не споганив. Старих ріжуть, молоді жінки ґвалтують, а малих дітей ведуть на залізницю та розкидають по пустих землях. Вікна в селі посліпли, а дзвони заніміли. Кара божа спустилась на нас за гріхи цілого світу".

Читаючи таке, чи можна повірити перевертневи? А тепер куди гірше, як було тоді, про що згадує Стефаник. Тому: Помагаймо українцям, жертвам війни!

Філядельфієць.

ЖАРТИ

—o—

Милосерний чоловік.

Била жінка чоловіка за те, що він дому не тримається і вічно волочиться. Як його вже добре заболіло, каже до жінки:" Та перестань трохи, бо ти вже змучилася".

—o—

Сліпий на години.

—Як довго твій батько сліпий? -питається прохожий хлопчини, який провадив сліпого жебрака.

—Лише рано від 8 години до 6 ввечер, а решту часу він бачить-відповідає хлопець.

—o—

Забагато грошей в касі

—Ви вкрали з каси 1,000 долярів. Чому ви це зробили?

—Крайна нужда приневолила мене. . .

—То ви могли взяти менше, отак на прожиток.

—Щож я тому винен, що в касі не було менше!

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!

ПОШУКУЄМО 330 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошенії отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

170) Іван Борак, Найеґара Фолс, Ню Йорк	$ 100.00
Попередно проголошено	16,950.00
Разом	$17,050.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426, 429 і 430, що

ОКРУЖНІ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

згаданих відділів відбудуться

В НЕДІЛЮ, 25. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 25, 1945)

B AMERICAN UKRAINIAN CITIZEN'S CLUB HALL
1218 FREAS AVENUE BERWICK, PA.

Початок зборів точно в годині 2. пополудні.

Всі урядники й делеґати, вибрані на конвенцію згаданими відділами, повинні обовязково бути на тих зборах. Також місцеві члени відділів У. Н. Союзу й з поблизьких околиць повинні бути на тих зборах. На цих зборах будемо обговорювати важні орґанізаційні справи нашої округи. Також обговоримо справу відбуття Українського Союзового Дня в 1946 році. На зборах буде приявний гол. секретар У. Н. Союзу **п. Галичин,** котрий буде промовляти в справах У. Н. Союзу. Таксамо на зборах буде приявний організатор У. Н. Союзу **п. Маланчук,** який подасть нам цінні вказівки в справах орґанізовання нових членів. Тому на тих зборах не повинно забракнути ані одного урядника та делеґата вище згаданих відділів.

ОКРУЖНИЙ СОЮЗОВИЙ УРЯД:
Д. Капітула, предс.; **І. Чепа,** секр; **О. Костюк,** кас.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК БИ ЗАРАДИТИ ВТІКАЦЬКОМУ ЛИХОВИ?

Все, що живе в світі, має своїх ворогів і приятелів і тому в природі панує вічна боротьба. Але буває, що й найбільші вороги єднаються чи то з великої радости, чи у великім нещастю. Отак в останній війні поєдналися народи й держави з протилежними інтересами і за прикладом Америки зложили та проголосили світови Атлянтійський Чартер і чотири свободи. Внаслідок такої згоди один божевільний диктатор програв в Европі, але на його місце прийшов інший, який поневолив словянські й інші народи Европи.

Міліони людей втікло спід тої диктатури після війни і опинилися під американською та британською опікою. Тут їх живлять, зодягають і дають якесь життя, але як довго це буде тривати? До рідних земель ті люди бояться їхати, а примістити їх в іншій частині світу нема як. Усіх до Америки чи до Канади не можна перевезти, бо нема де поселити. Справу ускладнює ще те, що кожна національність дбає лише про своїх земляків, а за других не думає. Внаслідок цього всі европейські втікачі найшлися під загрозою большевицької диктатури. Америка й Англія мимохіть найшлися теж у клопоті, коли приходиться думати, що з тими людьми зробити. Ті американці, що знають Росію як край неволі, роблять усе можливе, щоб помогти своїм рідним, що опинилися на вигнанню. Можеб так вдалося зорганізувати один блок з усіх американців, які мають своїх земляків на скитальщині в Европі, хочби вони мали колись протилежні погляди?

Варт скликати якусь конференцію з представників таких народів для спільної акції. Требаб вибрати спільну екзекутиву і така екзекутива моглаб домагатися приноровлення Атлянтійського Чартеру до біженців в Европі. Тоді не треба буде просити поодиноко за кожного втікача права азилю, бо спільна акція обнялаб кожного поодиноко.

Може Злучений Український Допомоговий Комітет і Український Конгресовий Комітет взялиб цю думку під розвагу, якщо така акція має вигляди на успіх.

Йосиф Крупка,
Дітройт, Миш.

—o—

З УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Завважую в „Свободі", а теж знаю з особистих розмов з нашими людьми, що багато людей не знає, куди і як писати до свого села. Це тут головно про ті, що є на пограничю між Советами і Польщею. Саме з такого села я дістав листа, від дочки брата. Це з Ліського повіту. Замітне, що лист писаний анґлійською мовою. Сам не знаю, як то склалося! Отже лист, який я одержав з рідного села, відноситься до села Бахлева, повіта Гочев. Виходить, що частина мого повіту Лісько є по польськім боці, а друга по советськім. Лист, який я одержав, походить з Польщі. Отже хотів би повідомити своїх краянів, що про це питають і до мене пишуть, що можна писати до таких сіл як Бахлева, Гочев, Середне Село чи Березка. Пошта та сама: Гочев, повіт Лісько. Саме повітове місто Лісько є по другій стороні Сяну.

Антін Клим,
Смок Рун, Па.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

FLEET BOSS — Rear Admiral Howard F. Kingman, who replaces Fleet Admiral William F. (Bull) Halsey, Jr., as commander of the famed 3rd Fleet. Admiral Halsey has applied for retirement from the Navy. Admiral Kingman has been the commander of Battle Division 9 of the Pacific Fleet.

МІЖУРЯДОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ БІЖЕНЦІВ.

Може кому придасться знати оце, що я довідався. На підставі адреси, поданої свого часу у „Свободі", я написав листа на адресу сер Герберта Емерсона в Лондоні ще 18. вересня. На це дістав я відповідь від "Intergovernmental Committee on Refugees", в якому між іншим сказано (в перекладі на українську мову) таке: „Здається мені, що під теперішню пору нема способів, як переслати гроші до Німеччини для приватних осіб. Я раджу Вам ввійти в порозуміння з банками, а вони Вам дадуть знати в будучности, як справа буде стояти.

„Коли Вам треба ще дальших інформацій від нашого комітету, то простіше для Вас буде звернутися до нашого представника на Злучені Держави, яким є:

Intergovernmental Committee on Refugees,
Room 208, Dupond Circle Building,
1344 Conecticut Ave.,
Washington 25, D. C.

З поважанням
Михайло Гакінг"

Оцей лист подаю до прилюдного відома, бо може кому придадуться інформації, які в ньому згадані.

Лев Посацький,
Бронкс, Н. Й.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ВІСІМ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. К., Ню Йорк, Н. Й. — На Вашу цінну заввагу відповімо ось так:

„Голоси читачів" є у нас, у нашому розумінню, дуже важним місцем у газеті. Знаємо з досвіду, що майже все, що появляється у тій рубриці, є читане масою публики. А таке є надзвичайно важне, коли хочемо щось здійснювати, щось осягати! Бо як щось мало хто читає, то й тяжко воно приймається.

І ще одно.

Коли поглянете на подібну рубрику в такій газеті як „Ню Йорк Таймс" — якщо взагалі можна порівнювати велике з малим — то побачите, що там забирають голос найвизначніші люди, бувші амбасадори, міністри, визначні професори, політики, економісти, педаґоги і т. п. А рівночасно є там і деякі незначні вияснення того, що було в цій газеті подане помилково чи неточно, або неясно. Чогось подібного пробуємо придержуватись і ми у нашій скромній газеті.

До цього ще додамо, а на що ми вже нераз звертали увагу, що не так важне, на якій стороні щось друковане, бо важнішим є зміст статті, заклику, чи якогось голосу в дискусії над якоюсь проблемою. На четвертій стороні ґазети бувають нераз дуже цікаві речі, цікавіші й від того, що нераз буває, наприклад, і на другій стороні. Отже не місце заважує, хоч за ним часом люди побиваються. Дійсно заважує глибока думка, ширина світогляду, актуальність справи та вміння це все передати такою мовою, щоби була зрозуміла якнайбільшому числу читачів.

Ви нас запитали у чемній формі й по щирости, то й відповідаємо в такий самий спосіб, а вияснення порушеної Вами справи можливо придасться і декому іншому.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище ______________________ Ч. від. ________
Стара адреса ______________________________________
Нова адреса _______________________________________
____

ПОШУКУВАННЯ

Стефана Олійника, мабуть з Ню Йорку, пошукує сестрінок **Микола Кузишин**, з села Олесин, повіт Бережани. Голоситись на адресу: **Ukrainian Social Club**, 188 Cheetham Hill Rd., Manchester, England.

Евгена Білецького, з тов. „Золота Липа", пошукує **Михайло Ґенза**. Адреса його така: **Camp for Stateless**, Schulstr. 4, Bayreuth, Bavaria, Germany.

Люба Бобяк-Огородницька, пошукує своєї рідні. Адреса: **Luba Babiak**, Schladming, Bevgasse 58/III., Steiermark, Austria.

Односельчани села Красна (Коростенка), повіту Коросно, Лемківщина, поможіть переїхати до Америки бувшому адвокатови з Дуклі **д-р Юліянови Слонському** і його дружині Наталії. Вони тепер в Австрії. Хто хоче ближче про це знати, хай напише на адресу: **John Kolotylo**, 933 Clinton St., Buffalo 10, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1284. Припадок коло брами.

При вступі до брами сторожі виміряли свої списи у Тарзана й Джену. „Чужинці не сміють пройти!" — закликав комендант.

„Відверніть списи!" — закликав Губерт. — „Це є спеціяльний випадок". „Алеж наш пан нас побиває" — застогнав один із сторожів.

„Дайте нам перейти. Я вже подбаю, щоб вас не покарали" — настоював Губерт.

Опісля він відкликав на бік команданта і сказав йому на вухо: „Колись я тут буду паном, отже не наражайся на мій гнів".